گفت‌وگو

نکاتی از زندگی جهادی شهید صیاد شیرازی در گفت‌وگوی «جوان» با یک راوی دفاع مقدس

۵۲ شهیدی که صیاد را به کردستان کشاندند

علیرضا محمدی

شهید علی صیاد شیرازی در ۲۱ فروردین ۱۳۷۸ از سوی ضد انقلاب ترور شد و به شهادت رسید. او هرچند ۱۱ سال پس از دفاع مقدس به خدمتش ادامه داد، اما بیشتر خاطراتی که از صیاد دل‌ها روایت می‌شود مربوط به هشت سال دفاع مقدس و البته یک سال و نیم قبل از شروع جنگ تحمیلی در خطه کردستانات است. در گفت‌وگو با مهدی حسینی یکی از راویان دفاع مقدس، از او خواستیم تا نکات خاصی را که در زندگی جهادی سپهبد شهید صیاد شیرازی وجود دارد بیان کند.

ماجرای ۵۲ پاسدار شهید

۱۶ مهر ۱۳۵۸ در حالی که تنها هفت ماه از پیروزی انقلاب می‌گذشت، یک اتفاق خاص باعث شد تا پای صیاد شیرازی به مناطق عملیاتی کردستان باز شود. در آن روز خبر رسید که ۵۲ پاسدار در حوالی سردشت به شهادت رسیده‌اند. این ماجرا در آن مقطع زمانی بسیار در سراسر کشور سروصدا کرد. چون جنگ تحمیلی هنوز شروع نشده بود و شهادت این تعداد رزمنده آن هم در یک واقعه، بسیار برای مردم گران آمد، صیاد شیرازی به عنوان یک ارتشی انقلابی راهی کردستان شد. از اینجا به بعد دوران زندگی جهادی ایشان در مناطق عملیاتی شروع شد و بلافاصله به آغاز جنگ تحمیلی و حوادث دیگر متصل شد.

بنی‌صدر و صیاد شیرازی

ابتدای ورود شهید صیاد شیرازی به کردستان، ایشان هنوز چهره شناخته شده‌ای نبودند. بعدها از طریق شهید چمران نبوغ نظامی شهید صیاد شیرازی کشف شد. اما اینجا یک نکته جالبی را بگویم. بارها در منابع مختلف خوانده‌ام که بنی‌صدر گفته بود او صیاد شیرازی را کشف کرده است. البته این موضوع صحت ندارد. در یک ماجرا که بالگرد خودی تعدادی از نفرات را جا می‌گذارد، سروان علی صیاد شیرازی بین این نیروها بود. ایشان خودش را معرفی می‌کند و از آنها می‌خواهد به او اعتماد کنند. بعد گروه را به سلامت از منطقه‌ای که آلوده به وجود ضد انقلاب بود عبور می‌دهد. چمران که متوجه این مسئله می‌شود، پی به نبوغ نظامی شهید صیاد شیرازی می‌برد و مسئولیت‌های بیشتری به او واگذار می‌کند.

طراحی و اجرای عملیات «قادر»

طراحی و اجرای عملیات «قادر» از سوی صیاد شیرازی، نکته دیگری از زندگی جهادی این شهید بزرگوار است که می‌خواهم به آن اشاره کنم. بعد از عملیات بدر در اسفند ۱۳۶۳، قرار شد ارتش و سپاه هر کدام جداگانه عملیات انجام دهند. قبل از آن، یگان‌های هر دو نیرو با هم ادغام می‌شدند، یعنی گاهی در یک گردان ارتش یک گروهان سپاهی ادغام می‌شد. یا برعکس یک گروهان ارتش در قالب یک گردان سپاه ساماندهی می‌شد.

تیر ۱۳۶۴ قرار شد ارتش عملیات قادر را در جبهه شمالغرب کشور انجام دهد. در این طرف شهر اشنویه ایران و در طرف مقابل شهر اربیل و منطقه سیدکان عراق قرار داشت. در این عملیات سپاه پشتیبانی‌هایی از ارتش انجام داد. همانطور که ارتش هم تا پایان دفاع مقدس از عملیات سپاه مثل والفجر ۸، کربلای ۵ و... پشتیبانی انجام می‌داد. عملیات قادر یکی از طولانی‌ترین عملیات‌های دفاع مقدس است. از ۲۱ تیر تا ۲۳ شهریور حدود دو ماه طول کشید و مرحله پدافندی عملیات هم تا ۱۷ مهر ۶۴ ادامه پیدا کرد. در این عملیات تعداد قابل توجهی از نیروهای دشمن کشته و مجروح شدند.

> ۱۶ مهر ۱۳۵۸ در حالی که تنها هفت ماه از پیروزی انقلاب می‌گذشت، یک اتفاق خاص باعث شد تا پای صیاد شیرازی به مناطق عملیاتی کردستان باز شود. در آن روز خبر رسید که ۵۲ پاسدار در حوالی سردشت به شهادت رسیده‌اند

خروج از جبهه‌ها و عملیات مرصاد

در سال ۶۵ شهید صیاد شیرازی از جبهه‌ها خارج شد و سمتی در شورای عالی دفاع گرفت و به تهران رفت. در این بخش از زندگی جهادی شهید صیاد شیرازی یکسری دلخوری‌هایی می‌بینیم که در قرارگاه خاتم الانبیا(ص) پیش آمده بود. البته نه اینکه ایشان از جنگ قهر کند، بلکه در آن مقطع صلاح می‌بیند از فرماندهی نیروی زمینی کنار برود و جای ایشان امیر حسنی سعدی فرمانده نیروی زمینی می‌شود. یک دلیل واضح برای اینکه شهید صیاد شیرازی همچنان پای کار جنگ بود، حضورشان در عملیات مرصاد است. او بعد از اینکه می‌شنود منافقین به غرب کشور حمله کرده‌اند، به سرعت به کرمانشاه می‌رود و همرا با بچه‌های هوانیروز، در ساماندهی رزمندگان و نهایتاً محاصره، بمباران و نابودی نفاق نقش عمده‌ای ایفا می‌کند. شهادت صیاد شیرازی نیز مثل زندگی‌اش خاص است. او تنها چند روز پس از دریافت درجه سرلشکری از دست‌های مقام معظم رهبری، به دست ضد انقلاب ترور شد و به شهادت رسید.

روایت

خصوصیات اخلاقی شهید صیاد شیرازی به روایت همرزمش

ماندگاری نام صیاد دل‌ها از ولایتمداری اوست

غلامحسین بهبودی

امیر غلامحسین دربندی از رزمندگان دوران دفاع مقدس ارتش یکی از راویان جنگ تحمیلی است که سابقه همرزمی و مشایعت با شهید صیاد شیرازی را دارد. او درباره ولایتمداری شهید صیاد شیرازی مطالبی را بیان داشته که در ادامه می‌خوانیم.

محبوب دل‌ها

یکی از نکات خاص در زندگی شهید صیاد شیرازی که مورد تأکید تمامی همرزمانش است، ولایتمداری اوست. به نظر من همین ولایتمداری است که صیاد را محبوب دل‌ها کرده است. ولایتمداری سپهبد شهید صیاد شیرازی مثال زدنی است. شاید ما خیلی‌ها را داشته باشیم که مطیع رهبری و ولایت باشند، اما شاید ایشان سوای همه بود و بسیار سعی می‌کرد این روحیه را حفظ کند.

بنده و بسیاری از رزمندگان دفاع مقدس به یاد داریم که چطور این شهید بزرگوار در زمان حیات حضرت امام و بعدها در دوران رهبری حضرت آقا، با دقت بسیار زیادی فرمایشات امامین انقلاب را یادداشت می‌کرد و سعی و تأکید داشت که حتماً این نکات را در زندگی و کارش رعایت کند. همین ولایتمداری باعث می‌شود امام(ره) جملات بسیار زیبا و پرمهری در باره شهید صیاد شیرازی بیان دارند. ایشان می‌فرمایند: «او با تعهد کامل به اسلام و جمهوری اسلامی در طول دفاع مقدس از هیچ‌گونه خدمتی به کشور اسلامی خودداری نکرد.» این جمله بسیار زیبا و پرمعنایی از حضرت امام درباره یک نظامی است. امام (رضوان‌الله) چند قید را در بیان خصوصیات صیاد شیرازی آورده‌اند: «تعهد کامل به اسلام و جمهوری اسلامی». چنین بیاناتی در کلام امام در باره یک نفر نه از سر تعارف است و نه چیز دیگری. امام با شناخت کامل از شهید صیاد شیرازی چنین بیاناتی را در باره ایشان ایراد می‌کنند.

مقام معظم رهبری خلف شایسته حضرت امام نیز بیانات بسیار جالبی در باره شهید صیاد شیرازی دارند. ایشان می‌فرمایند: «سرزمین‌های داغ خوزستان و گردنه‌های برافراشته کردستان سال‌ها شاهد آمادگی و فداکاری این انسان پاک نهاد مصمم و شجاع بوده است. او سرباز صادق و فداکار دین و قرآن، نظامی مومن پارسا و پرهیزکاری بود. او مانند دیگر مردان حق از روزی که قدم در راه انقلاب نهاد همواره سر و جان خود را برای نثار در راه خدا روی دست داشت.» این جملات حضرت آقا نشان از تأیید روحیه فداکاری، ایثارگری و شهادت‌طلبی سپهبد شهید صیاد شیرازی است.

حضور در عملیات مرصاد

یکی دیگر از نکات بارز در باره شهید صیاد شیرازی حضور ارزشمند ایشان در عملیات مرصاد است. بعد از پذیرش قطعنامه از سوی کشورمان و سرکوب هجوم سراسری دشمن، منافقین از شرایط پیش آمده سوءاستفاده کردند تا به ایران حمله کنند. در آن زمان شهید صیاد شیرازی مسئولیت مستقیمی در نیروی زمینی ارتش نداشت، اما همانطور که در خاطراتش هم اشاره کرده است، می‌گوید: «به محض اینکه شنیدم، شبانه حرکت کردم و خود را به کرمانشاه رساندم و آنجا مشغول سازماندهی نیروها شدم و عملیاتی طراحی شد که به شکست فضاحت بار دشمن انجامید.» این خاطرات شهید صیاد شیرازی نشان می‌دهد که او حتی زمانی که ظاهراً سمت اجرایی در نیروی زمینی ارتش نداشت، با احساس مسئولیت خود را به منطقه درگیری می‌رساند و با هدایت رزمندگان، طومار منافقین را در هم می‌پیچد. به نظر من همین رفتار شهید صیاد شیرازی نیز برگرفته از ولایتمداری اوست.

مهربانی با اسرا

در مورد خصوصیات اخلاقی شهید صیاد شیرازی سخن بسیار است. حضرت امام در دوران دفاع مقدس تأکید بسیاری به مهربانی با اسرا داشتند. صیاد دل‌ها نیز با ولایتمداری و تبعیت پذیری‌اش از حضرت امام، با اسرا با مهربانی رفتار می‌کرد. در یک عملیات وقتی اسرا را آوردند و به آنها گفتند صیاد شیرازی می‌خواهد شما را ببیند، همه ترسیده بودند. چون اسرای عراقی صحبت جایگاه و فتوحات شهید صیاد را شنیده بودند و تصور می‌کردند که اگر ایشان بیایند یک برخورد خشن و بی‌رحمانه‌ای با آنها می‌کنند، اما وقتی او آمد با ملاطفت و مهربانی با همه آنها برخورد کرد. تمام اسرای عراقی از چنین رفتاری تعجب کرده بودند. همین موضوع بود که شهید صیاد را ماندگار کرد و حالا بعد از گذشت این همه سال می‌بینیم به محض اینکه به سالگرد شهادتش نزدیک می‌شویم همه رسانه‌ها سعی در درج مطلب در باره ایشان دارند.

خاطره

کربلای ۸ و اشتباه محاسباتی دشمن از وسعت آن

عملیات محدود کربلای ۸ در فروردین ۱۳۶۶ با رمز مبارک یا صاحب‌الزمان (عج) در محور شلمچه به کانال ماهی آغاز شد و تا چند روز بعد تداوم یافت. در این عملیات موفق، تلفات بسیاری به دشمن وارد شد. سردار محمد نبی رودکی، فرمانده لشکر ۱۹ فجر در دوران دفاع مقدس، در بخشی از کتاب تاریخ شفاهی خود به بیان خاطراتش از این عملیات پرداخته است.

در ابتدای سال ۱۳۶۶، جلسات عملیات کربلای ۸ در قرارگاه برگزار و در فروردین‌ماه عملیات آغاز شد. پس از بازسازی گردان‌های لشکرها، تصمیم بر این شد که عملیات از منطقه غرب کانال پرورش ماهی تا کانال زوجی ادامه پیدا کند و بخش دیگری از غرب کانال پرورش ماهی را در اختیار بگیریم که هم از عراق جناح طولانی گرفته باشیم، هم برای عملیات‌های سال بعد یا ماه‌های بعد، آماده حرکت به سمت تنومه و بصره باشیم.

عملیات کربلای ۸ در واقع یک عملیات تأمینی بود. شب هجدهم فروردین عملیات آغاز شد. چون شناسایی‌هایمان دقیق بود، خط به سهولت شکسته شد. دو فرمانده تیپ محوری ما در این عملیات، برادرانمان مجید سپاسی و غلامحسین غیب پرور بودند. شب عملیات در فاصله ۳۰۰ تا ۴۰۰ متری با دشمن در خط بودیم و از همانجا عملیات را اداره و هدایت می‌کردیم.

در عملیات کربلای ۸ چون فاصله‌مان با عراقی‌ها خیلی زیاد نبود، ترمیم خاکریز و جلو بردن خط را صدمتر، صدمتر انجام می‌دادیم و بعضی جاها تا ۵۰۰ متر یا یک کیلومتر جلوتر آمدیم و با احداث خاکریز جدید، به‌مرور استحکاماتی پشت آنها ایجاد کردیم.

صبح (روز اول عملیات) با آقای مرتضی قربانی (فرمانده لشکر ۲۵ کربلا) به خط تصرف‌شده عراقی‌ها رفتیم. در حاشیه کانال پرورش ماهی و غرب کانال، آتش عراقی‌ها متمرکز شده بود و نقطه‌به‌نقطه را می‌زد. خمپاره روی خمپاره و توپ روی توپ می‌خورد. آتش دشمن آنقدر زیاد بود که جیپ فرماندهی از خمپاره تکه‌تکه شده بود.

ساعت‌های اولیه صبح که هوا روشن شد، مسیر ما را کاملاً مسدود کردند. به‌هرحال ما با سمت چپ و راست الحاق کردیم تا عملیات را در روز دوم به سمت چپ کانال و به جناح چپ ببریم. در جناح چپمان لشکر ۲۵ کربلا باید توسعه پیدا می‌کرد.

شهادت محمدحسن طوسی

صبح روز دوم من جلو بودم که معاون لشکر ۲۵ کربلا، آقای محمدحسن طوسی، نزد من آمد. آقای قربانی گفته بود نزد من بیاید تا جناح چپ عملیات را ادامه دهیم. پاتک دشمن آنقدر شدید و سنگین بود که یکی دو گردان لشکر ۲۵ کربلا که جناح چپ بودند، به سمت ما آمدند، به‌طوری که مجید سپاسی و آقای غلامحسین غیب پرور و فرمانده گردانی که در خط داشتیم و فرمانده گروهان‌ها و خود من اسلحه به دست گرفتیم و به سمت عراقی‌ها شلیک کردیم تا خط سقوط نکند.

لشکر ۲۵ کربلا و ۱۹ فجر در جناح چپ قاطی شده بودند. با آقای بشردوست فرمانده قرارگاه تماس گرفتم که خط دارد از دست می‌رود، موقعیت مرتضی قربانی با ما دارد یکی می‌شود و ما هم به سمت لشکر ۱۰ سیدالشهدا (ع) می‌آییم! فکری بکنید. در همین گیرودار، آقای قربانی گفت نه، ما ایستاده‌ایم، الان من اقدام می‌کنم. نیم ساعت بعد طوسی آمد، خودش شجاعانه با یک عده از نیروهای گردان به سمت چپ رفتند، خط باز شد و عراقی‌ها عقب‌نشینی کردند. آنجا من درگیر هدایت لشکر بودم. هرچه تماس می‌گرفتم، آقای طوسی جواب نمی‌داد. مرتضی گفت به من هم جواب نمی‌دهد.

طوسی با نیروهای بسیجی برای حفظ جناح چپ رفت و آنجا شهید و مفقود شد و بعد از چند سال (۱۳۷۴)، پیکر آن بزرگوار را پیدا کردند و به ایران آوردند.

منبع: تاریخ شفاهی دفاع مقدس، روایت: محمد نبی رودکی

جدول

طراح: علیرضا سجادی فر ■ شماره ۷۰۰۱

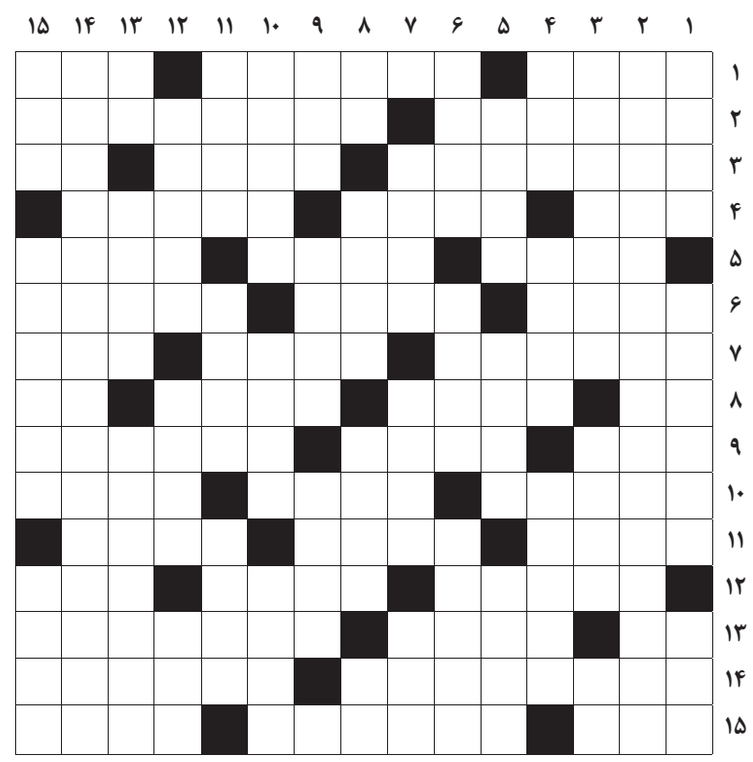

از راست به چپ

۱- شکل یافته- ماهی خطرناک رود آمازون- محافظ چشم ■ ۲- برادر فریدون- اساسی و بنیادین ■ ۳- آتشکده‌ای از دوران ساسانی- شهر عمارت تاج محل- درخت زبان گنجشک ■ ۴- دشمن سر سخت- مال نمازگزار نباید غصبی باشد- از مصالح ساختمانی ■ ۵- قشر؛ اشکوب- راه رفتن کودکانه- بخشنده ■ ۶- مکان و آشیان- جواب- خودروی ایتالیایی ■ ۷- نوعی پیراهن- تیغ موکت‌بر- منع کردن ■ ۸- هزار کیلو- عقیم- از آلات موسیقی قدیمی- گشوده ■ ۹- خاک- پدر- آماده شدن خمیر برای پخت نان ■ ۱۰- هویدا و پدیدار- نوعی ساز بادی شبیه فلوت- بالاترین رنگ ■ ۱۱- زمین کشت نشده- شهر تاریخی سوریه- دستگاه توزیع برق اتومبیل ■ ۱۲- راز فاش شده- کاپیتان ارمنی پیشین فوتبال ایران- مرد بی زن ■ ۱۳- خدای درویش- منگوله- مدافع پرآوازه سال‌های دور ایتالیا ■ ۱۴- مرکز ثقل- عضله ■ ۱۵- شهر شب فرانسه- از مرکبات- نرم کننده

از بالا به پایین

۱- نام مادر امام رضا- عنوان محترمانه در خطاب به شخص- از فلاسفه معروف آلمان ■ ۲- از بزرگ‌ترین عرفای ایران که هفت شهر عشق را گردش کرد ■ ۳- سولفات مس- از فرشتگان شب اول قبر- لام انگلیسی ■ ۴- هرگز عرب با حرفی اضافه- عنوان پادشاهان مغول- سامانه موشکی برد بلند ضدبالستیک ایرانی ■ ۵- از هفت قلم آرایش قدیم- از شهرهای کرمان- ظرف بزرگ مسی ■ ۶- مقابل وارو- برج کج ایتالیا- جنگل درختان سوزنی برگ مناطق سردسیر ■ ۷- بازیکن اسپانیایی پیشین منچستر یونایتد- تیم فوتبال معتبر قطری- لاغر ■ ۸- گل محمدی- پرهیزگار- نویسنده سه تفنگدار- علامت جمع ■ ۹- کلمه پرسشی- از سرسبزترین ولایت‌های افغانستان- زمزمه کردن ■ ۱۰- غذایی از اسفناج- از غزوات پیامبر- به رنگ خون ■ ۱۱- هوای آبستن باران- گاه بر قرار ترجیح می دهند- خمیده ■ ۱۲- مشهور- تیم فوتبالی در سوییس- از اعداد ترکیبی ■ ۱۳- ستون بدن- لعاب- فرشته روزی ■ ۱۴- از نوابغ هنر ایتالیا و صاحب تابلوهای آخرین شام و لبخند ژکوند ■ ۱۵- دشمنی- پیش‌پرداخت- وطن

جدول سودوکو

ارقام ۱ تا ۹ را طوری قرار دهید که در هر ردیف، ستون و مربع‌های کوچک سه در سه فقط یک بار به کار روند.

				۴		۵	۹	
		۶		۲				
				۵		۸		
۱		۷				۹		
۹	۸						۷	
۵					۸		۱	
			۱	۷	۴			۹
	۷							
			۹				۸	

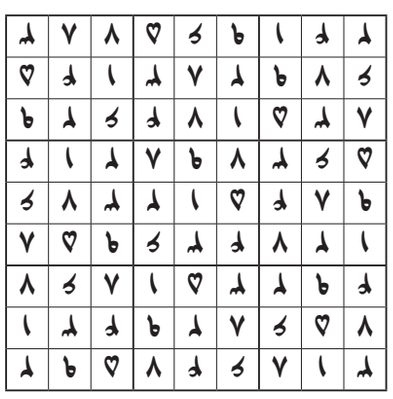

جدول کلمات متقاطع
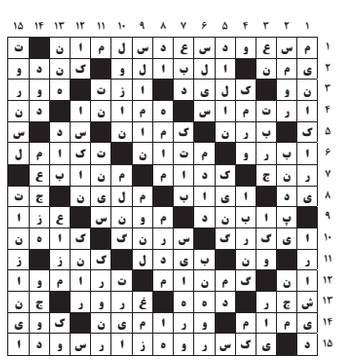
پاسخ جدول شماره ۷۰۰۰